

Eberhard Karls Universität Tübingen, Tübingen

«Verbal Aspect and Processing of Aspect in Slavic Languages»

05.12.2019

Verbal aspect and tense through the prism of verbal
nominalization,

or

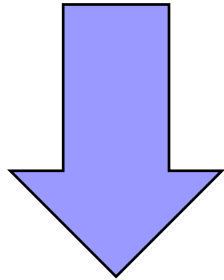
Is the aspect always the “internal time” of action?

Pchelintseva Elena
pchele@gmail.com

Cherkasy State Technological University,
Cherkasy, **Ukraine**

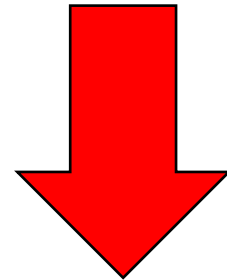

SPACE

NOUN

TIME

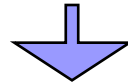

VERB

YES IT CAN BE DIFFERENT:

UZBEK:

Noun + *-(ган)лик / -(ётган)лик*

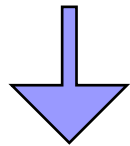

precedence / simultaneity in relation to the time frame of the predicate

[Маматов 1988: 44]

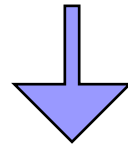
KUMYKIAN:

Noun + *-(-агьян)лыкь,*

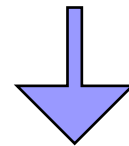
past tense

Noun + *(-гьян)лыкь,*

present tense

Noun + *-(ажакь)лыкь*

future tense

[Гаджихмедов 1998: 63]

What do we know?

In Slavic deverbal nouns can be preserved (in one variant or another):

aspect, aktionsart, voice,
reciprocity, causality and partially verb syntax.

But not a tense.

Preservation of the «aspectual» opposition

rus.:

исследовать (PF, IMPF) → *исследование* ‘research’

изучать (IMPF), *изучить* (PF) → *изучение* ‘study’

ukr.:

дослідити (PF) → *дослідження* ‘research’

досліджувати (IMPF) → *досліджування* ‘research’

pol.:

badać (IMPF) → *badanie* ‘research’

zbadac (PF) → *zbadanie* ‘research’

Presence of verbal aspectual indicators

Noun “aspectual” pair

in Russian

in Ukrainian

in Polish

**less than 15% of
deverbatives
(sample size: 5 500)**

**38% of deverbatives
(sample size: 10 000)**

**almost unlimited
(sample size: more than
12 500)**

Nomina actionis corresponding to verbs of a certain aspect

in Russian

in Ukrainian

in Polish

~ 50%

~ 98%

98% of all deverbatives

Categorical Nomina Actionis on *-(e)ni(e) / -ci(e)* in Polish

(1) *Typową awarią reflektorów jest **przepalanie** się żarówek. Przy uszkodzeniu jednej żarówki, zawsze należy wymieniać parę* [Gazeta Wyborcza 1998-08-21] ‘Обычно фары выходят из строя из-за того, что **перегорают (IMPF)** лампочки. При отказе одной лампочки всегда нужно менять пару’ — usual meaning of IMPF;

(2) *W Rudzie Śląskiej nie jeździł tramwaj nr 9, gdyż uderzenie pioruna spowodowało **przepalenie** sieci. Podobne zdarzenie miało miejsce w Bytomiu* [Trybuna Śląska 2002-05-13] ‘В Руде Слёнской не ходил трамвай № 9, потому что из-за удара молнии **перегорела (PF)** сеть. Такой же случай произошел в Бытоме’ — specific meaning PF.

Nomina Actionis Pairs on -(е)нн(я) / -анн(я) / -тт(я) in Ukrainian

рятування (←**рятувати** IMPV) ‘saving, rescuing’

врятування (←**врятувати** PV) ‘saving, rescue’

67 : 88

(they are used primarily according to the aspect of the motivational verb)

(5) *А той вже був зайнятий **рятуванням** капітана та його команди і не мав багато часу на розмови з Андрієм [В. Стецюк. По великій воді] — ‘And he was already busy **rescuing** the captain and his team and didn't have much time to talk to Andrei’ - “IMPF”;*

(6) *Марко попросив командира, щоб «Розвідувач риби» полетів на маяк і дав звістку батькові про **врятування** сина [М. Трублаїні. Плями на воді: Шхуна «Колумб»] — ‘...“Fish Scout” fly to the lighthouse and tell his father the news of his son's **rescue**’ - “PF”. (корпус ГРАК)*

Nomina Actionis Pairs on -(e)нн(я) / -анн(я) / -тт(я)
in Ukrainian

продовження (PF): продовжування (IMPF) 'continuation'

1438 : 0

(7) 21 березня 2014 року під час **продовження** (...) пленарного засідання (...) депутати прийняли рішення “Про звернення обласної ради” [В. Скрипничук. «Галичина», 14.10.2015] ‘**21 March 2014 during the continuation of the plenary meeting ...**’ — “**IMPF**”;

(8) 2 березня 2014 року відбулось **продовження** (...) пленарного засідання (...), на якому було прийнято рішення “Про суспільно-політичну ситуацію в Україні” [В. Скрипничук. «Галичина», 14.10.2015] ‘**The plenary meeting continued on 2 March 2014...**’ — “**PF**”.

Nomina Actionis Pairs on -(e)ни(e) / -ани(e) / -му(e) in Russian

чтение («IMPF») – прочтение («PF»)

(9) Но **чтение** книг – жалкая замена живому музицированию, слушанию музыки, общению с музыкальной средой

(Л. Улицкая) ‘**But reading** books is a pathetic substitute for live music, listening to music, communicating with the music environment’ – “IMPF”;

(10) Чего я особенно боюсь – это того, как бы вы **по прочтении** моего письма не начали бы ахать и охать (Л. Улицкая) - ‘**What I'm particularly afraid of is how you wouldn't worry after reading** my letter’ – “PF”.

Nomina Actionis Pairs on -(e)ни(e) / -ани(e) / -ту(e) in Russian (Russian National Corpus)

расслоение “**PF**” / расслаивание “**IMPF**” ‘stratification’ 389 : 5

завоевание “**PF**” / завоевывание “**IMPF**” ‘conquest’ 3 158 : 3

выздоровление “**PF**” / выздоравливание “**IMPF**” ‘recovery’ 1677 : 5

(11) Во время моего медленного **выздоровления** он терпеливо помогал мне в моём возврате к жизни [С. Д. Кржижановский. Случаи (1934)]

– “**During my slow recovery, he patiently helped me get back to life**’

(12) Потом космос с нами справится, мы исчезнем, и наступит **выздоровление** [М. Шишкин. Письмовник // «Знамя», 2010] – “**Then space**

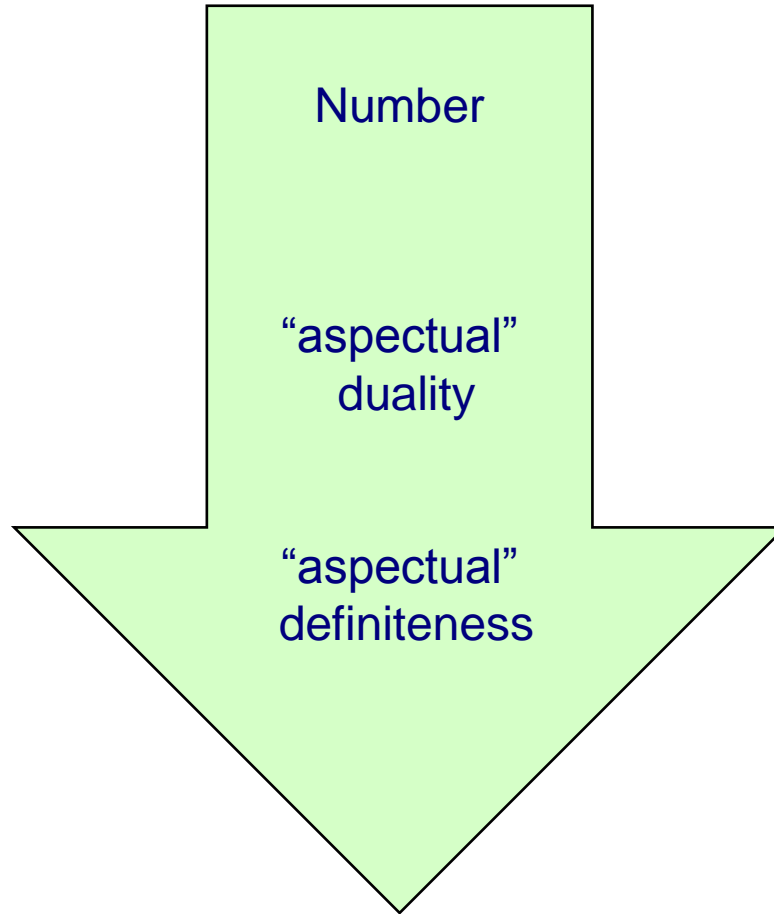
can handle us, we'll disappear, and there'll be a recovery’

Nomina Actionis

Russian

Ukrainian

Polish

All this looks suspicious.

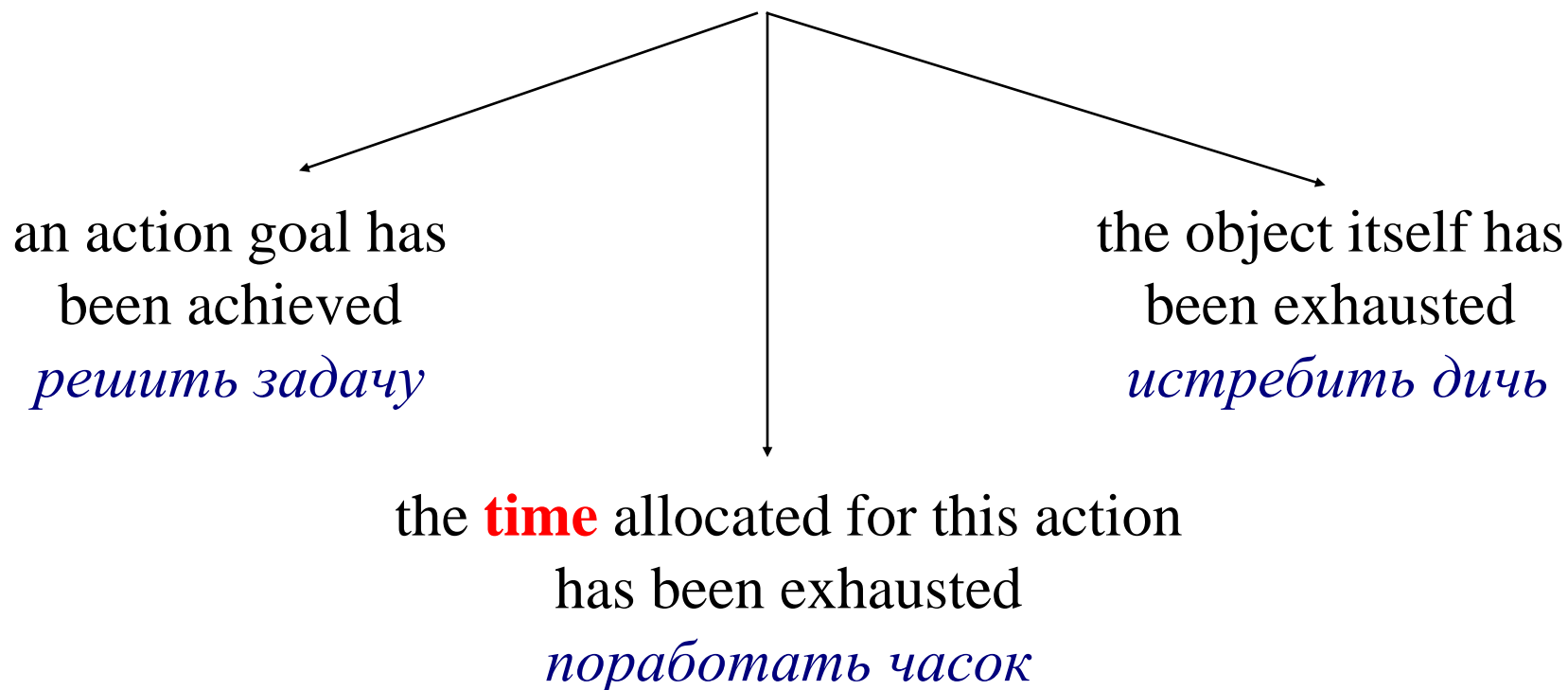
The reasons can be different (external influences, stylistic, word forming or morphological factors...).

But the difference is most obvious and systematic at the level of aspectual semantics and marking of aspectual differences.

The reason for such "strange behavior" of Nomina Actionis could be found in the peculiarities of perfect semantics, in the telicity types, expressed by verbal perfective forms.

SEMANTICS OF COMPLETENESS

В.Г. Гак*

*Гак В.Г. Семантическое поле конца // Логический анализ языка.
Семантика начала и конца / Отв.ред. Н.Д.Арутюнова. 2002. – С. 50–55.

TELICITY TYPES OF VERBAL ACTION

(А.В. Бондарко)

Internal

a certain critical point to which the action aspires, upon reaching it, the action ceases to exist, having exhausted itself
(*построить*)

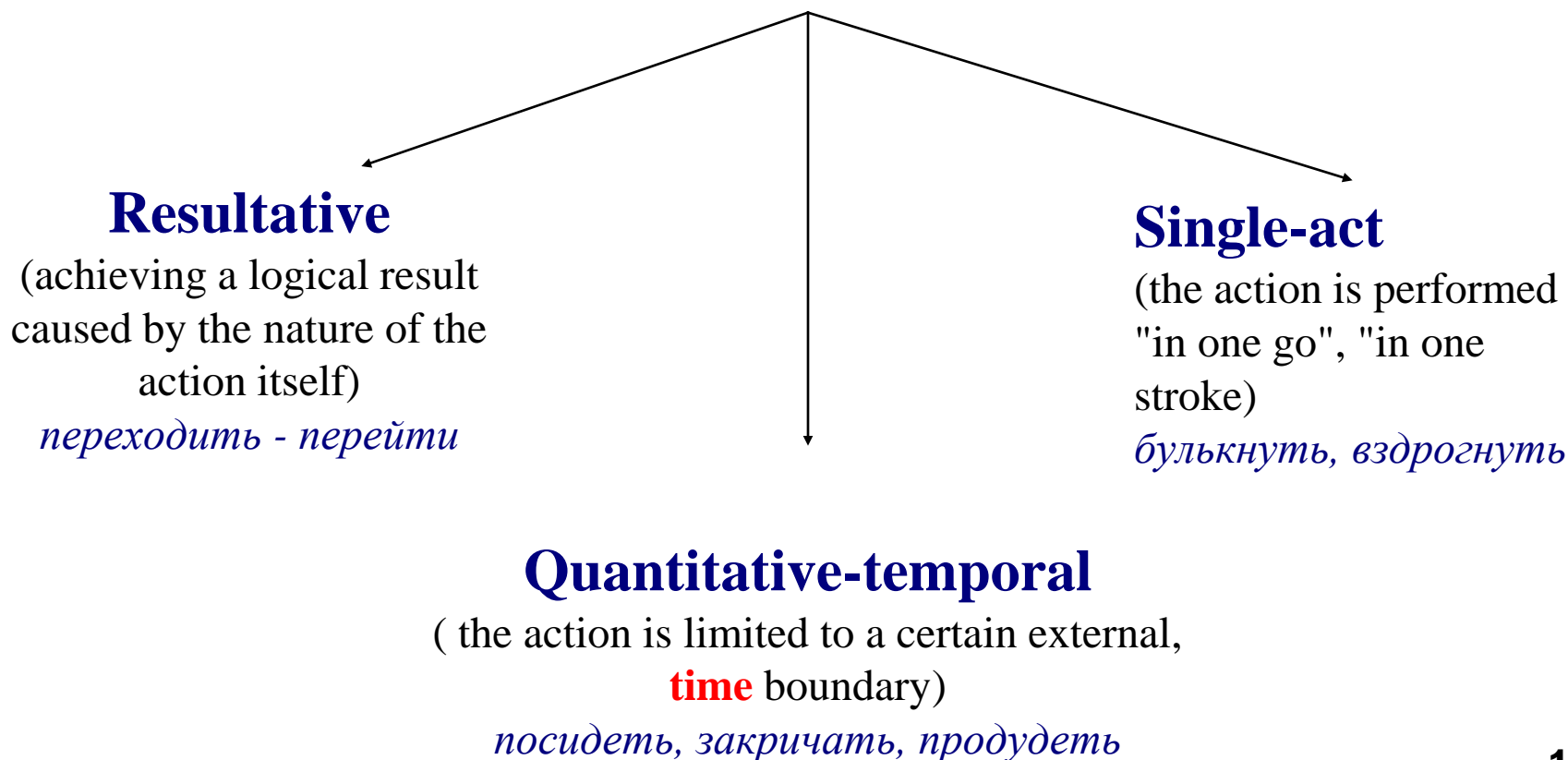
External

The time telicity characterizes the unpaired verbs of the perfect form, the effect of which is limited only by the external time frame: beginning of action (*занять*), action completion (*отговорить*), the time period of its progression (*полежать*), limitation of the action by a single deed of performance (*прыгнуть*)

(tendential and non-tendential telicity)

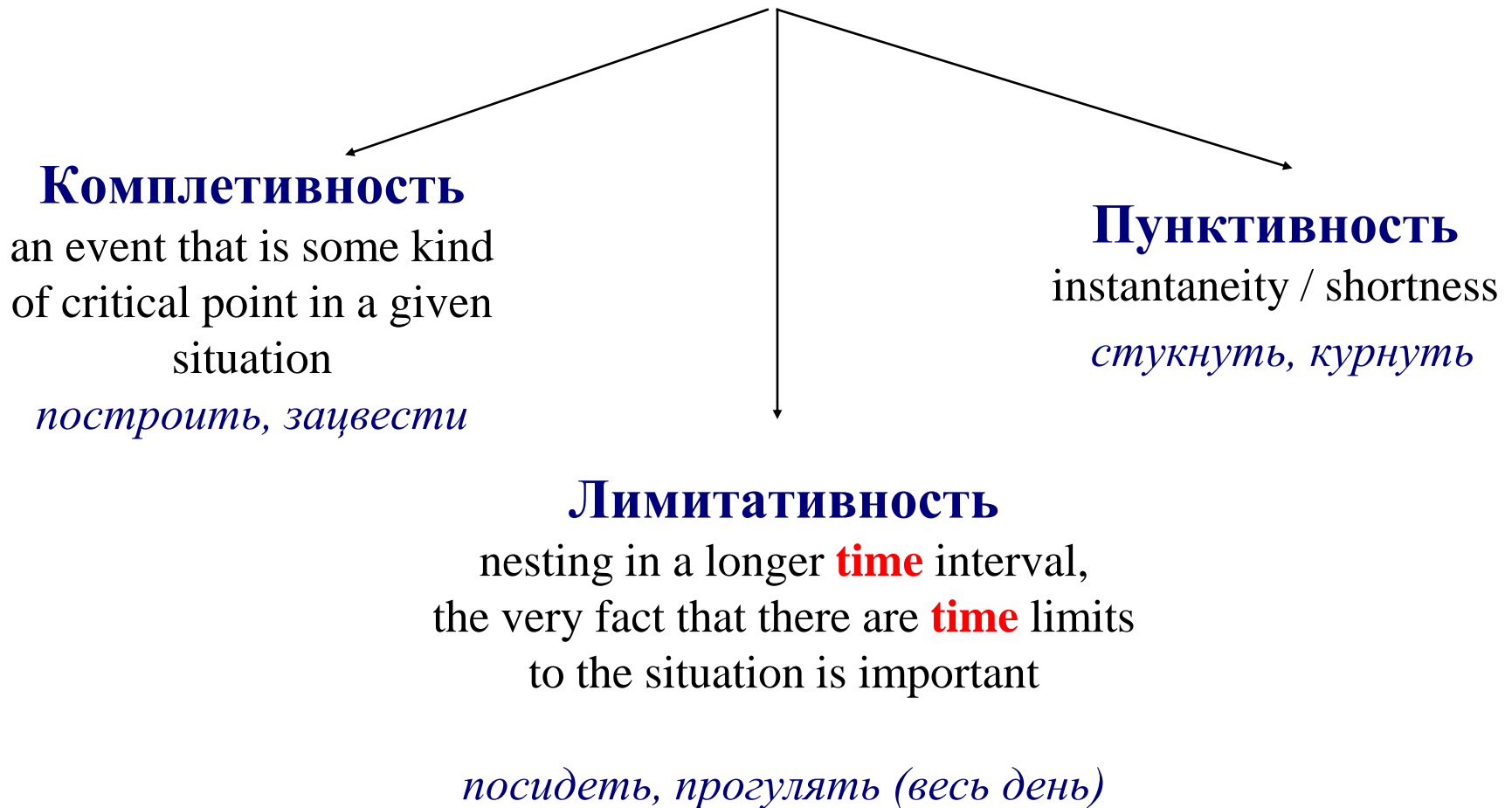
TELICITY TYPES OF VERBAL ACTION

(М.А. Шелякин)

TELICITY TYPES OF VERBAL ACTION

(В.А. Плунгян*)

* В.А. Плунгян «Перфектив, комплетив, пунктив: терминология и типология» 1998

In all of these and other known classifications,
one type of limit is quantitative (rather than qualitative)
and / or related to
an external framework or time-bound action

LANGUAGE	Number of inhoatives with 3A- (dictionary data)	Number of derived Nomina Actionis (dictionary data)	Use of Nomina Actionis with inhoative meaning (corpus data) tokens
Polish	64	54	6
Ukrainian	849	42	6
Russian	898	16	6

LANGUAGE	Number of inhoatives with ΠΟ- (dictionary data)	Number of derived Nomina Actionis (dictionary data)	Use of Nomina Actionis with inhoative meaning (corpus data) tokens
Polish	21	19	-
Ukrainian	64	4	-
Russian	95	-	-

LANGUAGE	Number of delimitatives with ΠΟ- (dictionary data)	Number of derived Nomina Actionis (dictionary data)	Use of Nomina Actionis with delimitave meaning (corpus data) tokens
Polish	236	227	-
Ukrainian	515	10	-
Russian	530	7	-

LANGUAGE	Number of «excessively long» verbs with 3A- (dictionary data)	Number of derived Nomina Actionis (dictionary data)	Use of Nomina Actionis (corpus data) tokens
Polish	33	31	-
Ukrainian	53	18	-
Russian	50	22	-

Verbs that do not produce Nomina Actionis

Russian examples:

Прокричать → ? Провопить → ? Прозвенеть → ?

Доплакаться - ? Долежаться → ? Напиться → ? Нагрузиться → ?

Попеть → ? Прождать → ? Запрыгать → ? Поплыть → ?

Ukrainian examples:

продзвонити 'прозвенеть' → ?

загратися 'заиграться' → ?

полежати 'полежать' → ?

побігти 'побежать' → ?

Polish examples:

протяженно-одноактные: *zadudnić* 'прогудеть' → ?

чрезмерно-продолжительные: *zahulać* 'загулять' → ?

делимитативные: *poszumieć* 'пошуметь' → ?.

кумулятивные: *nazjeżdżać* 'наехать (много, с многих сторон)' → ?

Polish deverbal nouns of action
(delimitatives with **PO-**)
not found in the corpus

Pokoszenie
Poigranie
pobadanie
Pograbienie
pokarmienie
podrzemanie
Pojeżdżenie
ets.

(143 nouns)

When comparing vocabulary and corpus data
we got all 4 possible options:

dictionary	corpus
+	+
-	-
+	-
-	+

Linguistic survey

35 students of the 1st year of the Polonics Department
of Curie-Skladowska University in Lublin

Four missions:

1. Can an deverbatives be formed from the following verbs (+/-)
2. Are there any of the following deverbatives in Polish?
3. Write a proposal with the proposed deverbals nouns.
4. Continue the sentence using the word in parentheses.

Linguistic survey

1. Can an noun be formed from the following verbs (+/-) (33 verbs)

- Only two verbs were all 35 informants unanimous. In other cases, the questionnaires showed clear doubts among the respondents.
- There is a correlation between the number of positive responses and the frequency of deverbatives in the corpuses.

Pokropić - deverbative *pokropienie* is not in the dictionary, but 29 informants noted it as possible, the check in the corpus gave a positive result -16 entries)

Linguistic survey

2. Write a proposal with the proposed deverbatives

Zatłuczenie "hammering"

pobujanie się ("swaying" = swaying (some time)):

20% found it difficult to make up phrases

30% were with a verb form

50% were with a deverbative, but none of the sentences were of a beginnings, delimitation or excessive duration

Linguistic survey

4. Continue the sentence using the proposed verb (or its forms, including the deverbal noun) in parentheses.

Jan nie wiedział o.... (**pożartować**)

■ Cieszy mnie...(b)zakochiwać się)

■ Piotr usłyszał... (zakukać)

(The beginning of the sentence pushes you to choose a noun, not a verb.)

■ - Six percent have had difficulty

■ - 50% chose the verb forms

■ - 44% of them used deverbative (it is symptomatic that 8% of them "forgot" about prefixes). When choosing the "correct" form of a deverbative, none of the sentences contain the meaning of the moment of the beginning of the action or time limitation.

Bardzo proszę odpowiedzieć na kilka pytań!

1) Czy Twoim zdaniem możliwe jest utworzenie od podanych niżej form czasowników - rzeczowników odczasownikowych (według wzoru: czytać -> czytanie, myśleć -> myślenie)? Jeśli **tak**, wpisz utworzony rzeczownik odczasownikowy w komórce obok słowa. Jeśli **nie**, wpisz znak minus (-).

pięknieć	pięknienie	poszumieć	poszumienie	zapragnąć	zapragnienie
anieleć	anielenie	pochorować	pochorowanie	zadrzemać	zadrzemiesienie
dździć	dździenie	poszaleć	poszalenie	zalsnąć	zalsnienie
Switać	switanie	pokropić	pokropienie	zaboleć	zabolecie
mieć	—	poboleć	pobolecie	zachlipać	zachlipanie
starzyć	—	popalić	popalenie	zadyszeć się	zadyszenie się
posiadać	posiadanie	pobadać	pobadanie	zapałać	zapalenie
tłuścić	tłuszczenie	pożyć	pożycie	zafurkotać	zafurkotanie
tłuścić	—	pobyć	pobyt	zadudnić	zadudnienie
kraśnieć	kraśniecie	pozaczynać	pozaczynanie	zaklekotać	zaklekanie
rudzić	rudzenie	poweseleć	poweselenie	zakukać	zakukanie

2) Czy są w języku polskim podane niżej słowa?

Jeśli **tak**, w komórce obok słowa wpisz znak plus (+). Jeśli **nie**, wpisz znak minus (-).

porozmawianie	+	pozapalenie się	-	potrzymanie	+
pokoszenie	+	pokochanie	+	poigranie	A +
podrzemanie	-	połubienie się	+	potłumaczenie	+
pojeżdżenie	+	pozasiadanie	-	pograbienie	-
potrwanie	+	potoczenie się	+	podumanie	+
poteoretyzowanie	+	porośnięcie	x	pokierowanie	+

3) Ulóż zdanie złożone z użyciem wyrazu podanego niżej:

zatluczenie zatluczenie tego surowa nie było możliwe N

potoczenie się Wymazie potoczenie się spnie spowolnienie

zagadywanie zagadywanie tegoś w autobusie jest wesołe peg

popijać się popijamie się po miesiącu to to w siebie N

5) Ulóż zdanie z użyciem czasownika podanego w nawiasach (albo jego innych form) lub rzeczownika odczasownikowego:

Jan nie wiedział o.... (pożartować) pożartowaniu z sennolli N

Ciesz mi się... (zakochiwać się) zakochiwanie się z carycy N

Piotr usłyszał... (zakukać) jakie kukulka zakukania V

Dziękujemy za współpracę!

Bardzo proszę odpowiedzieć na kilka pytań!

1) Czy Twoim zdaniem możliwe jest utworzenie od podanych niżej form czasowników - rzeczowników odczasownikowych (według wzoru: czytać -> czytanie, myśleć -> myślenie)? Jeśli **tak**, wpisz utworzony rzeczownik odczasownikowy w komórce obok słowa. Jeśli **nie**, wpisz znak minus (-).

pieknieć	_____	poszumieć	poszumiewanie	zapragnąć	_____
anieleć	anielenie	pochorować	pochorowanie	zadzremać	_____
dździć	dźdzenie	poszaleć	poszalenie	załśnieć	_____
Świtać	Świtanie	pokropić	pokropienie	zaboleć	_____
mieć	_____	poboleć	pobolewanie	zachlipać	zachlipanie
starczyć	starczenie	popalić	popalenie	zadyścić się	_____
posiadać	posiadanie	pobadać	_____	zapalać	zapalanie
tłuścić	tłuszczenie	pożyć	pożycie	zafurkotać	zafurkotanie
tłuścić	_____	pobyć	_____	zadudnić	zadudnienie
kraśnieć	krasnienie	pozaczynać	_____	zaklekotać	zaklepotanie
rudzieć	mudzenie	poweseleć	_____	zakukać	zakukanie

2) Czy są w języku polskim podane niżej słowa?

Jeśli **tak**, w komórce obok słowa wpisz znak plus (+). Jeśli **nie**, wpisz znak minus (-).

porozmawianie	+	pozapalanie się	+	potrzymanie	+
pokoszenie	+	pokochanie	+	poigranie	-
podrzemanie	-	połubienie się	+	potłumaczenie	+
pojeżdżenie	+	pozasiadanie	-	pograbienie	+
potrwanie	+	potoczenie się	+	podumanie	+
poteoretyzowanie	-	porośnięcie	+	pokierowanie	+

3) Ułóż zdanie złożone z użyciem wyrazu podanego niżej:

zatluczenie Słyszałem, że dziś ni mały ktoś zatlukł w mozym ✓
meszynie.

potoczenie się Nasze spemwy nie potoczyły się najlepiej, zostaliśmy ✓
dysejplinarnie usunięci z pierwszego roku studiów.

zagadywanie Na zagadywan z języka polskiego - przez ciągle zagadywanie! !
Jakiś - nie możemy zrozumieć miersza bama zapa.

pobujać się Najpierw musisz pooyjeć się na kuszawce, potem
pojdziesz do piaskownicy.

5) Ułóż zdanie z użyciem czasownika podanego w nawiasach (albo jego innych form) lub rzeczownika odczasownikowego:

Jan nie wiedział o... (pożartować) Jan nie wiedział o tym, że dziś prima aprilis, ✓
Ciesz mnie... (zakochać się) ~~Ciesz~~ a my cieszymy tylko pożartować.

Piotr usłyszał... (zakukać) Ciesz mnie, że panisz zakochiwać me w kimsiśladku. ✓
Piotr usłyszał i paceniję po lesie, że gawieś zakukota
kukuta.

Dziękujemy za współpracę! ✓

Delimitation productivity is higher in Polish than in Slovak and higher in Slovak than in Czech [Петрухина 2000].

In Czech, Slovak, Slovenian, Serbo-Croatian delimitatives are of little use [Аркадьев 2015], [Dickey, Hutcheson 2003].

Also significant in this context is the increase in the number of Nomina Actionis from east to west, which correlate with the verbal form of PF:

in the Russian language, the largest part of the corpus of such nouns in quantitative terms is represented by the deverbatives associated with **imperfect** verbs,

In Ukrainian, the quantitative ratio between the derivatives of different verbs is less contrasting, while in Polish, their number roughly corresponds to the number of **PF** and **IMPF** verbs.

We believe that this indicates a weakening of semantic restrictions on the formation of Nomina Actionis from perfective verb forms.

Summary

Nomina Actionis have a simpler aspectual semantic structure than the producing verb and are able to express different characteristics of the "internal" but not the "external" time of action.

Even if there is a grammatical category of aspect (in aspect languages), there are no strict semantic boundaries between time and aspect, and the opposition of "internal" and "external" time is presented more like a scale that includes a number of transitional phenomena.

References

Словарь современного русского литературного языка: В 17-ти т. Под ред. В.И. Чернышёва. М.: АН СССР, 1948—1965.

Национальный корпус русского языка. URL: <http://www.ruscorpora.ru/>.

Uniwersalny słownik języka polskiego // pod red. Stanisława Dubisza. PWN SA, wersja elektroniczna, 2004.

Słownik języka polskiego // pod red. W. Doroszewskiego. PWN SA, 2000 (<http://doroszewski.pwn.pl/>)

Korpus Języka Polskiego Wydawnictwa Naukowego (PWN Corpus of Polish)

Korpus IPI PAN (<http://korpus.pl/poliqarp/poliqarp.php>)

Narodowy Korpus Języka Polskiego (NKJP) <http://www.nkjp.uni.lodz.pl/#>

Словник української мови: в 11 тт. / АН УРСР. Інститут мовознавства; за ред. І. К. Білодіда. — К.: Наукова думка, 1970—1980.

Корпус текстів української мови / Лабораторія комп'ютерної лінгвістики Інституту філології КНУ ім. Т. Шевченка
<http://www.mova.info/corpus.aspx?l1=209>